

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ
«26» травня 2026 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ
«25» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

для здобуття ступеня доктора філософії
на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю С3 Міжнародні відносини
освітньо-наукова програма Міжнародні відносини

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «19» травня 2026 р.; протокол № 10
Голова вченої ради Віталій КРИВОШЕЇН

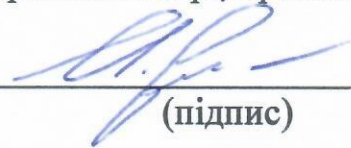
Дніпро – 2026

Внесено: кафедрою міжнародних відносин

Укладачі програми:

1. Іщенко І.В., доктор політичних наук, професор, гарант освітньої програми, керівник проектної групи, професор кафедри міжнародних відносин; завідувач кафедри міжнародних відносин;
2. Петров П.Г., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.
3. Головка І.К., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

Програма вступного іспиту ухвалена на засіданні кафедри міжнародних відносин від «19» травня 2026 р.; протокол № 11

Завідувач кафедри (Ігор ПЩЕНКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

та на засіданні науково-методичної ради факультету суспільних наук і міжнародних відносин від «17» березня 2025 р.; протокол № 8

Голова науково-методичної ради (Іван ГОЛОВКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Вступний іспит до аспірантури передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини»

Результати вступного іспиту зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступня доктора філософії.

Вступні випробування проводяться за рішенням екзаменаційної комісії за білетами. Для підготовки відповіді використовують екзаменаційні листки, що зберігаються в особовій справі вступника.

З програмою вступних випробувань, переліком питань, порядком проведення вступних випробувань за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» вступники мають змогу ознайомитися на офіційному сайті ДНУ.

Результати проведення вступного випробування оформляються протоколом, у якому фіксуються екзаменаційні питання. На кожного вступника ведеться окремий протокол. Протоколи прийому вступних випробувань після затвердження зберігаються в особовій справі вступника.

Узагальнена структура вступного іспиту

№	Найменування розділу
1	Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин
2	Технології пропаганди в міжнародних відносинах
3	Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін
4	Форми багатосторонньої дипломатії

2. ТЕМАТИКА ОЦІНЮВАННЯ

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ВСУПНОГО ІСПИТУ

(питання, запропоновані для вступників в аспірантуру за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини»)

1. Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин

Міжнародні відносини та світова політика: сутність, зміст, види, функції, основні тенденції розвитку. Дослідження міжнародних відносин: основні школи та напрями.

Геополітика як форма інтерпретації міжнародних відносин. Концепції Маккіндера та Хаусхофера. Геополітична ситуація у світі після закінчення холодної війни. Геополітична динаміка посткомуністичного світу та суперечності геополітичного визначення України..

Глобалізація як явище і феномен. Сутність та характеристика основних підходів у дослідженні глобалізаційних процесів. Методологія дослідження глобальних процесів: системний підхід, структурно-функціональний аналіз, цивілізаційний аналіз, політична герменевтика.

Основні інтерпретації поняття «регіон». Гомогенні та вузлові регіони. Прості, складні і тотальні регіони. Інші критерії типологізації регіонів. Теорія розселення В. Крісталлера.

2. Технології пропаганди в міжнародних відносинах

Політична пропаганда: поняття та сутність.

Підходи до вивчення пропаганди: ідеологічний підхід, психологічний підхід, культурологічний підхід, комунікативний підхід.

Методологія та методика дослідження політичної пропаганди в міжнародних відносинах.

Суб'єкти та об'єкти політичної пропаганди.

Форми, ресурси та функції політичної пропаганди.

Виробництво віртуальної політичної реальності як засіб пропаганди.

Політичний іміджмейкінг як провідна технологія сучасної пропаганди.

Пропаганда як інструмент посилення впливу держави на міжнародній арені.

Політична пропаганда у вимірах української політичної реальності.

3. Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін

Основні парадигми дослідження глобальних міжнародно-політичних процесів. Поняття глобального розвитку, його системний характер.

Поняття системи в сучасній науці. Дескриптивний та конструктивний підходи до визначення системи.

Системний підхід як принцип пізнання.

Варіанти загальної теорії систем та їх вплив на системні дослідження міжнародних відносин.

Транскрипції системи в сучасній науці про міжнародні відносини.

Теорія міжнародних систем та її складові частини.

Атрибути міжнародних систем.

Міжнародні системи як об'єкт наукового дослідження.

Етапи системних досліджень міжнародних відносин.

Системний підхід у міжнародно-політичній науці.

Рівневий аналіз міжнародних відносин: К. Волтц, Д. Сінгер.

Підходи до дослідження міжнародних систем.

Особливості історико-соціологічного підходу до дослідження міжнародних систем Синергетичний підхід до аналізу міжнародних систем і глобальних змін.

Погляди А. Франка, І. Валлерстайна, Г. Сандерсона, В. Макнейла, К. Чейз-Дана та їх значення для сучасного наукового аналізу міжнародних систем і глобальних змін.

4. Форми багатосторонньої дипломатії

Підходи до визначення дефініції «міжнародна (міжурядова) організація.

Класифікація сучасних міжнародних організацій.

Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях.

Основні функції постійного представництва при міжнародній організації.

Обов'язки держави перебування міжнародної організації до постійних представництв при міжнародних організаціях.

Привілеї та імунітети постійних представництв при міжнародних організаціях.

Делегації, які направляються для участі в роботі сесії міжнародних організацій та їх органів.

Порядок скликання та роботи міжнародних конференцій.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин

Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжолі. – К.: Знання, 2014. – 662 с.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. – Харків : Право, 2016.– 540 с.

Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. – 2016. – 32с.

Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.

Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2018. –250 с.

Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. – К.: Центр навчальної літератури, 2019, 256 с.

Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К. : Вадекс, 2020. 524 с.

Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття : навч. посіб. 5-те вид., розшир. і допов. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2019. 386 с.

Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посібн. Ужгород, 2020, 156 с.

2. Технології пропаганди в міжнародних відносинах

Почепцов Г.Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ ст. – К.: Києво-Могилянська академія, 2017. - 260 с.

Павлов Д. Теорія пропаганди Жака Еллюля / Д. Павлов // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2015. - № 10. - С.198-212.

Павлов Д.М. Теорія пропаганди Леонарда Дуба // Чорноморський державний університет імені Петра Могили/ Наукові праці. Політологія. – 2016. – Т.284, №272. – С.33-38.

Павлов Д. Виртуализация как средство политической пропаганды // Rocznik Instytutu Polsko-Rosyjskiego. – 2014. - Nr 2 (7). - С.5-17.

Полторак В. Пропаганда та її місце в процесі ведення інформаційних війн. Основні форми пропагандистського впливу: пряма пропаганда, джінса, пабліситі, пропаганда URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1003/1429>

Vysotskyi O., Pavlov D. Spaces of propaganda as structural and functional dimensions of its deployment in domestic politics and in the international arena URL: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP/article/view/1013/1159>

3. Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін

Манжола, В. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підруч. / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко. – К., 2014.

Рогач О. Багатонаціональні підприємства. Підручник. К.: ВПЦ Київський університет.- 2019.- 383 с.

Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжолі. – К. : Знання, 2014. – 662 с.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. – Харків : Право. 2016. – 540 с. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К. : Вадекс, 2020. 524 с.

Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття : навч. посіб. 5-те вид., розшир. і допов. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2019. 386 с.

Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. – 2016. – 32с.

Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.

4. Форми багатосторонньої дипломатії

Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. / Я. Б. Турчин, О. Н. Горбач, Л. О. Дорош та ін. ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. — 224 с.

Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2018. –250 с.

Посольство і консульство: організація і форми роботи : навч. посіб. / Олександра Петрівна Сагайдак, П.Д. Сардачук / Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Київ : Знання, 2014.

Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Вид. 2-ге: перероб. та доп. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2020. 218 с.

Григор О. О.Багатостороння дипломатія як чинник урегулювання міжнародних конфліктів і кризових ситуацій URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1473/1/gileya_2015_99_88.pdf

Routledge Handbook of Public Diplomacy. Second Edition / Ed. By Nancy Snow, Nicholas J. Cull. – New York, London: Routledge Taylor & Francis Group, 2020. – 503 p.

Bjola C., Holmes M. Digital Diplomacy: Theory and Practice. – Oxfordshire, England: Routledge, 2015.

Hamilton, Keith, Professor R. Langhorne, and Richard Langhorne. The Practice of Diplomacy: Its Evolution, Theory and Administration. – Hoboken: Taylor and Francis, 2013.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Кожний білет вступного іспиту містить **4 відкриті питання** (по одному з кожного розділу), що потребують розгорнутої відповіді.

Рівень знань вступників оцінюється екзаменаційною комісією за 200-бальною системою.

Тривалість вступного іспиту – 3 години

Розподіл питань у білеті:

Розділ	Кількість питань у білеті	Кількість балів за відповідь на питання
Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин	1	50
Технології пропаганди в міжнародних відносинах	1	50
Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін	1	50
Форми багатосторонньої дипломатії	1	50
Максимальна кількість балів : 200		

Критерії оцінки відповідей

Кожна відповідь на питання оцінюється за 50 - бальною шкалою:

30-33 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який демонструє знання в дуже обмеженому обсязі, не знає значної частини програмного матеріалу, основних понять з міжнародних відносин, суспільних комунікацій

та регіональних студій, погано розуміє співвідношення та позиції акторів в системі міжнародних відносин, але демонструє деякі навички аналізу міжнародних подій, має не ґрунтовних знань щодо провідних напрямків зовнішньої політики держав світу та перебігу інтеграційних процесів у різних регіонах світу.

34-36 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який демонструє знання в обмеженому обсязі, не знає значної частини програмного матеріалу, основних понять з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, допускає істотні помилки з визначенням взаємовідносин між структурними елементами міжнародних систем, неспроможний виконати і дати оцінку впливу на розвиток зовнішньої політики держав внутрішніх та зовнішніх факторів.

37-40 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який знає лише основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає недоліки у використанні державних та міжнародних актів з питань дипломатичної практики та міжнародного співробітництва, зустрічається з труднощами при аналізі актуальних міжнародних проблем. Нездатний до аналізу та узагальнення міжнародних подій, користується в відповідях лише матеріалами конспекту лекцій.

41-45 бали виставляється вступнику в аспірантуру, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, який не допускає істотних недоліків у відповіді на запитання стосовно особливостей функціонування міжнародних систем, форм та методів міжнародної пропаганди, провідних механізмів функціонування багатосторонньої дипломатії, вправно аналізує перебіг міжнародних процесів, здійснює експертні висновки. В відповідях користується лише основною літературою, підручниками, посібниками.

46-50 балів виставляється вступнику в аспірантуру, який глибоко та міцно засвоїв програмний матеріал, вичерпано, послідовно, грамотно й логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою сучасного міжнародного співробітництва та дипломатичної практики. При цьому вступник не зазнає труднощів з відповіддю на завдання, присвячених сучасним інтеграційним процесам, аналізом наслідків певних міжнародних подій на функціонування міжнародних систем як на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Правильно використовує існуючі національні та міжнародні акти в сфері міжнародного співробітництва, фахово здійснює аналіз та прогноз розвитку поточного стану міжнародного співробітництва у різних сферах на різних рівнях взаємодії, показує обізнаність з монографічною літературою, інформаційними джерелами в сфері міжнародних відносин.

При остаточній оцінці результатів виконання завдання враховується здатність фахівця:

- визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів;
- аналізувати і оцінювати факти, події щодо стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та

джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.

- викладати матеріали логічно, послідовно з демонстрацією знання та розуміння провідних процесів і тенденцій на міжнародній арені.

Мінімальний прохідний бал за відповідь на питання - 35 балів.

Обґрунтування мінімального прохідного балу

Максимальний бал – 200 (4 питання, 200-х бальна шкала)

Рекомендований мінімальний прохідний бал – 140 із 200 (70%)

Структура мінімально прийнятного балу по кожному з трьох розділів:

Розділ	Максимальний бал	Мінімальний бал
Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин	50	35
Технології пропаганди в міжнародних відносинах	50	35
Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін	50	35
Форми багатосторонньої дипломатії	50	35
Разом	200	140